

Mjere zaštite bilja za voćke u studenom

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 10.11.2025 *Брой:* 11/2025

Zima je već pred vratima, a listopadne biljne vrste pripremaju se za zimsko mirovanje. Nakon opadanja lišća voćnih stabala, vrijeme je za važne preventivne mjere zaštite bilja. Time će se spriječiti porast fitopatogenih infekcija i populacije insekata sljedeće godine.

Sada je također vrijeme za pripremu plana suzbijanja bolesti i štetnika sljedeće godine, kao i za izradu proračuna potrebnih pripravaka i materijala za provedbu aktivnosti vezanih uz ovu kontrolu.

Tijekom mjeseca, pogodniji uvjeti za sadnju voćnih sadnica i za provođenje fitosanitarnih aktivnosti na voćnim kulturama bit će dostupni tijekom druge dekade.

Budući da se micelij nekih bolesti čuva u lišću, plodovima i tlu, a insekti mogu prezimiti u tlu, na mumificiranim plodovima i drvetu, te formirati gnijezda gusjenica na izbojcima i lišću, potrebne su sljedeće mjere:

Za jezgričavo, koštuničavo i orašasto voće

Za stabla jabuke i kruške jako zaražene krastavošću i trešnje *Cylindrosporiumom* prije opadanja lišća, njihovo se opalo lišće skuplja i prska s 5% karbamida.

Nasadi breskve, crnog ribiza, slatke trešnje, višnje i badema prskaju se 2% bordoškom smjesom (2 kg modre galice i 1,5 kg živog vapna na 100 L vode) za suzbijanje rupičavosti lista i zarazne apopleksije.

Debla i debele grane voćaka premazuju se 20% vapnenim mlijekom i malo gline za zaštitu od zimskih mrazova, za uništavanje lišajeva i mahovina te za odbijanje kozice i panjevca.

Za suzbijanje smeđe i crne truleži, opadanja plodova dunje, bademove osice sjemenata, breskvinog savijača izbojaka, smeđeg moljca i bijelog hermelinovog moljca, sakupljaju se i uništavaju mumificirani plodovi i gnijezda gusjenica.

Izbojci jabuke i breskve zaraženi pepelnicom, izbojci kruške zaraženi krastavošću, crnom truleži i smeđom pjegavošću lista, izbojci koštuničavog voća i badema napadnuti rupičavošću, izbojci jezgričavog i koštuničavog voća zaraženi smeđom truleži, izbojci badema napadnuti *Cercosporom*, narančastim pjegama lista i krastavošću, izbojci oraha napadnuti antraknozom i bakteriozom, izbojci lješnjaka napadnuti lješnjakovom pipom, jajni prstenovi gubara i jajni štitovi jabučnog moljca se režu i spaljuju.

Za uništavanje prezimljujućih gusjenica jabučnog savijača, šljivinog savijača, orahovog savijača, kruškine pipe pupa, jabučnog минера, savijača kore, jabučne staklenke, kruškinih buhača, glogovog pauka i jajnih legla gubara, stara kora voćaka se struže, skuplja i spaljuje.

Struganje se vrši tupim nožem, bez oštećenja floemskog dijela kore, a otpad se skuplja u platno i spaljuje.

Opalim lišćem u nasadima oraha sakuplja se i spaljuje kako bi se uništile prezimljujuće infekcije antraknoze i bakterioze unutar njih.

Tlo u voćnim nasadima duboko se preorava kako bi se uništili jabučna osa listarica, serpentinasti lisni miner, ličinke hrušta, jabučna cvjetna pipa, kruškina stjenica, višnja listna osa, trešnjina muha, koštuničava osa listarica, šljivina osa listarica, bademova osa sjemena, bademova lisna osa, orahov savijač, lješnjakova pipa i kestenova pipa.

Dubokim preoravanjem lišća uništavaju se i krastavost jabuke i kruške, bijele pjege lista na kruški, smeđe pjege lista na dunji i kruški, crna trulež na jezgričavom voću, opadanje plodova dunje, crvene pjege lista na šljivi, cercosporoza, narančaste pjege lista i krastavost na bademu, antraknoza i bakterioza na orahu.

Tako lišće trune, a s njime propadaju i uzročnici bolesti.

Za jagode

Bijela pjegavost lista jagode uzrokovana je gljivom koja prezimi kao micelij u zelenim listovima i kao zimska plodna tijela u osušenim listovima. Tijekom zime, plodna tijela – peritecije – pune se mnogim zimskim sporulama. Uz dovoljnu vlagu i nakon završetka razvoja, spore se ispuštaju u zrak, uzrokujući primarne infekcije. Na mjestima primarnih infekcija, formiraju se ljetne spore – konidiospore – koje služe za masovno širenje bolesti. Simptomi su najjasnije izraženi na listovima – bijele okrugle pjege s crvenkastim rubom.

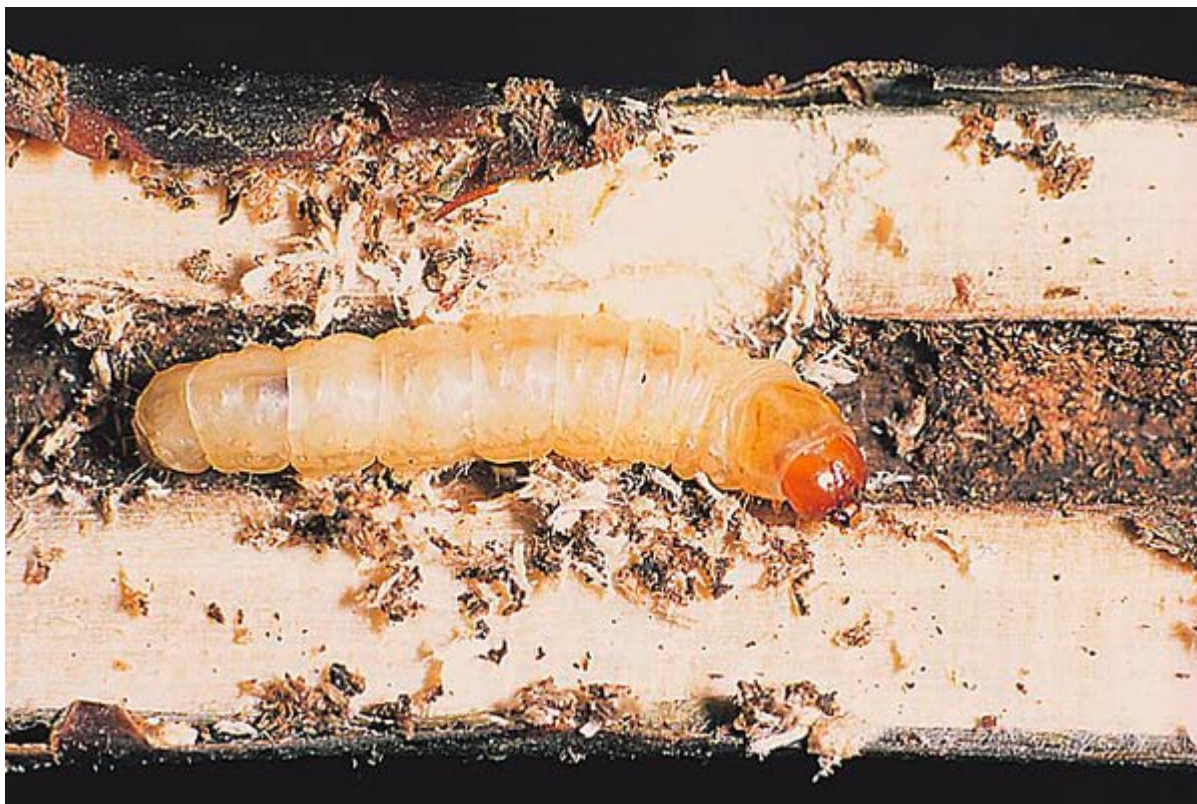
Tlo se preorava kako bi se uništili odrasli jagodin stabljikin savijač, jagodin surlaš, bijele i crvene pjege lista.

Za maline

Izbojci zaraženi antraknozom, Didymellom, te napadnuti malininom žučnom muhom ili Agrilusom se režu i uništavaju.

Tlo između redova nasada se preorava kako bi se uništili malinini kornjaši i ličinke malinine žučne muhe, kao i uzročnici hrđe, antraknoze i pjegavosti lista.

Za crni ribiz

Ličinka staklenke crnog ribiza

Izbojci napadnuti američkom pepelnicom i staklenkom se režu i spaljuju.

Tlo se preorava kako bi se uništila žučna mušica crnog ribiza, koja prezimljuje kao ličinka u čahuri na površini tla.